

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום שני י"ט בתשרי תשע"ח | דף היומי בבלי: סנהדרין פה.

דף היומי בהלכה: מסעיף ג' עד תחילת סימן רס"ב.

לוח יומי מקוצר: עמוד ל"ד סימן רס"א. | מוסר: פרק ח' 'גם נוכל להסביר' עד 'והנה מכל זה'.

קנין חכמה הלימוד השבועי: 'משומד - יסיר מלבושיו' עד 'כללו של דבר ישוב אדם'.



ענייני דינמא

מה, מתי, איך וכמה, אסור לאכול מחוץ לסוכה?



לברך עליהם 'לישב בסוכה' אלא כשנאכלים בדרך 'קביעות', כלומר, כארוחה בפני עצמה, או בהתקבצות של מספר אנשים לארוחה, וכן כשהעוגה נאכלת כ'סעודה' שלאחר הקידוש בשבת בבוקר, או שהאוכל משהה בסוכה לאחר אכילתה. ואף בבשר, דגים, ביצים, מוצרי חלב, וכדומה, כשהם נאכלים ב'דרך קביעות' - ראוי להחמיר ולאוכלם בסוכה, אך אין לברך עליהם 'לישב בסוכה' ואדם הנמצא באמצע סעודתו - יתכן שאסור באכילת מאכלים שאין צורך לברך לפנייהם במהלך הסעודה - דגים, מרק, בשר ותוספות שונות - או שתייה, מחוץ לסוכה, מכיון שהם נחשבים כחלק מהסעודה. [שו"ע או"ח תרלט, ב, משנ"ב, יב, יג, טו ורטז, שעה"צ כט, וביה"ל ד"ה אם; ביאורים ומוספים דרשו, 16, 18 ו-20]

מותר לאכול אכילת עראי מחוץ לסוכה, כיון שגם בכל ימות השנה מצוי הדבר שאוכלים אכילת עראי מחוץ לבית, ואם כן, אין אכילה זו סותרת למצות "תשבו - כעין תדורו". אכילת עראי פירושה - לחם בכמות הפחותה מ'כביצה' (53-45 סמ"ק, לשיטות השונות), או פירות, בשר, דגים ומאכלי חלב בכל כמות שהיא. כמו כן, מותר לשתות מים ומשקאות קלים ללא הגבלה מחוץ לסוכה. והמקפיד לאכול ולשתות דוקא בסוכה 'הרי זה משובח'. יש שכתבו שהעושה כן מקיים בכך את מצות הישיבה בסוכה; יש שכתבו שאינו מקיים את מצות הישיבה בסוכה, והמעלה בהקפדה זו היא שעל ידה לא יטעה ויאכל אכילת קבע מחוץ לסוכה; ויש שציידד שיש בכך מעלה של 'חיבוב מצוה' בלבד. ברם, עוגה, או תבשיל העשוי מ'דגן, בכמות הגדולה מ'כביצה' - חובה לאוכלם בסוכה, אך אין

הדף היומי בהלכה

במה חמורה קבלת שבת של ציבור יותר משל יחיד?

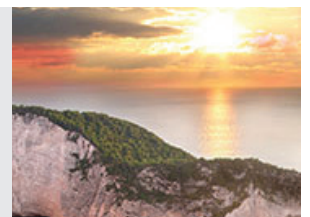


בכל איסורי שבת דרבנן, ואף לצורך שבת או לצורך מצוה; למעט אמירה לגוי, שמוותרת עד הזמן שרוב ישראל מקבלים שבת, ואז מותרת רק באופן המותר בין השמשות (ראה שו"ע לעיל, א). [שו"ע רסא, ד, ומשנ"ב כח; ביאורי ומוספים דרשו, 35, 37 ו-40]

כפי שלמדנו, ישנם איסורי שבת דרבנן המותרים ביין השמשות; והן: הפרשת מעשר מפירות 'דמאי', והטמנה; בדבר שאינו מוסיף חום. ולצורך שבת, או לצורך מצוה - מותרים ביין השמשות כל איסורי שבת דרבנן. ומי שקיבל שבת לפני השקיעה - נחשב הזמן שמשעת קבלתו ועד השקיעה כבין השמשות, ומותר באיסורי שבת דרבנן על פי הנ"ל. אולם, ציבור שקיבלו עליהם שבת אסורים

הדף היומי בהלכה

מה ההבדל בין קבלת 'תוספת שבת' לקבלת 'קדושת שבת'?



אין קבלת תוספת שבת מבעוד יום חמורה יותר מבין השמשות, בין של יחיד ובין של ציבור, כיון שלא היה בדעתם לקבל תוספת שבת בחומרא היתרה על בין השמשות; ובאופן שספק אם כבר היה פלג המנחה בשעה שקיבלו הציבור את השבת - ניתן להקל. [ביה"ל רסא, ד, ד"ה אין; ביאורים ומוספים דרשו, 38]

בהמשך לאמור: יש אומרים שאם היחיד מקבל על עצמו 'תוספת שבת', אכן דינו כבין השמשות, אבל אם מקבל עצמו 'קדושת שבת', אסור בכל איסורי שבת דרבנן, כיון שקיבל על עצמו קדושת שבת ממש; ומסיבה זו חמורה קבלת שבת של הציבור, כנ"ל - כיון שהיא קבלת קדושת שבת ממש. ויש אומרים שלעולם

מהי המשמעות ההלכתית של הפיוט 'לכה דודי'?



ראה שו"ע רסג, יב). וקבלת השבת באמירת הפיוט 'לכה דודי' - היא במילים "בואי כלה" שבסופו; ובמקומות שנוהגים שאָבֵל נכנס לבית הכנסת בין 'לכה דודי' לאמירת "מזמור שיר ליום השבת" ומנחמים אותו - מוכיח הדבר שאין בכוונתם לקבל שבת עד אמירת 'מזמור שיר'. [שו"ע רסא, ד, ומשנ"ב לא; ביאורים ומוספים דרשו, 39]

קבלת שבת של ציבור הנ"ל, היא על ידי אמירת הפיוט 'לכה דודי', או 'מזמור שיר ליום השבת', שמזכירים בהם את השבת, או 'ברכו' של ערבית של ליל שבת - במקומות שמתפללים לפני צאת הכוכבים - כיון שבאמירות אלו פורשים הציבור מעשיית מלאכה, ונחשב שמקבלים שבת בפירוש. (ופעמים שהיחיד נמשך אחרי הציבור בעל כרחו, הגם שלא קיבל שבת עם הציבור,

קנין חכמה

היתרון העצום של הלומד דבר אחד יותר מחברו



חבירו, באופן שחבירו כמעט אינו נחשב למאומה לעומתו. וענן זה נרמז בדברי חז"ל המופלאים שהשונה פרקו מאה פעמים נחשב כמי שאינו עובד אלקים, לעומת השונה פרקו מאה ואחת פעמים שנחשב כעובד אלקים; והיינו - שלעומת עוצמתו של מי שהוסיף ושנה את פרקו בפעם המאה ואחת, נחשב הראשון כביכול כמי שאינו עובד אלקים. ודברים אלו אמורים אף בחזרה על אותו ענין, וכל שכן בלימוד ענינים אחרים יְתָרים על מה שלמד זולתו. [תורה אור, פרק ח]

נאמר בספר משלי, על התורה הקדושה: "קִכָּה הִיא מְפִינִים וְכָל תְּפִיץ לֹא יִשְׁוּוּ בָּהּ". ופירוש הדברים: ביהלומים, פנינים וכל סוגי אבני החן - גודל האבן קובע את מחירה; אולם, אבן הגדולה פי שנים מחברתה, אינה שווה רק פי שניים ממנה, אלא פי כמה וכמה, משום שככל שהגודל עולה, עולה נדירות האבן. וכך הדבר בתורה הקדושה, ובהפרש גדול בהרבה - הלומד ומעיין בענן אחד בתורה יותר מחבירו, ומעמיק בפרטיו ובהלכותיו - אין ההבדל בין חבירו לבינו קטן כפי שנדמה לנו, אלא הבדל עצום, ודרגתו מתעלה פי כמה וכמה משל

פניני הפרשה

המוכר התיר לו לקחת מקופסת האתרוגים הלא כשרים, ואז התברר שהאתרוג, שהגיע אליו בחזקת פסול, שוויו מגיע למאות שקלים



הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א, בשאלה למי שייך האתרוג

התדפק השכן על דלת בעל-המקרה לשעבר, וסיפר לו שהמכשיר עובד חלק-חלק. עד מהרה התברר, שאכן המקרה תקין לחלוטין, והבעיה הייתה ב... תקע החשמלי, שעלות החלפתו מגיעה לכמה שקלים בודדים. הבעלים הראשון, שהיה שקוע בתורה, ודבריהם של אביו ורבי העסיקו אותו הרבה יותר מאשר התקעים החשמליים של המקרה, לא הבין שזו הבעיה, והשליך את המקרה היקר מביתו. נספר כאן עוד, שכאשר היינו הולכים, כבחורים צעירים בשיבת סלבודקא, לרכוש בד לחליפה, היו המוכרים ברחוב נחלת בנימין בתל אביב (הרחוב שהיה ידוע יותר מכל, במגוון חנויות הבדים שלו), 'מריחים' את הבד, לפני שמסרוהו לידינו. כששאלנו אותם פעם 'לשם מה הינכם מריחים את הבד, ומה אתם מגלים שם לפי הריח?' הצטחקו המוכרים ואמרו 'אינכם יודעים שאנחנו סוחרים בד ותיקים, וכי רצונכם שנגלה לכם את כל הסודות שלנו?...' המציאות כפי שהיא נראית בשטח מלמדת על כך, שסוחרים מומחים אינם טועים!

המוכר התיר לו לקחת מקופסת האתרוגים הלא כשרים, ואז התברר שהאתרוג, שהגיע אליו בחזקת פסול, שוויו מגיע למאות שקלים מעשה שהיה בת"ח שהגיע עם בנו הקטן, לפני חג הסוכות, לחנות אתרוגים, רכש אתרוג מהודר ושילם עליו טבין ותקילין, בכסף מהודר. לאחר ששילם את הכסף, הצביע בפני המוכר על ארגז בו היו מונחים אתרוגים, ואמר לו שמדובר באתרוגים 'לא-כשרים במיוחד', והוא מרשה לו לקחת מכאן אתרוג לבנו הקטן. הושיט הת"ח את ידו אל הארגז ונטל את אחד האתרוגים שהיה מלוכלך ומכוסה בכתמים רבים.

ולכן, במקרה של האתרוג - אם הסוחר השליכו לארגז האתרוגים הפסולים, הרי הוא הפקר גמור, ומותר לת"ח למוסרו לבנו, מבלי לשלם על כך למוכר. אבל במקרה של המקרה, כשמדובר באברך שאינו סוחר, ולא שיער בדעתו שיתכן שהבעיה של המקרה תיפתר בהחלפת התקע החשמלי, הרי שההפקר שלו היה בטעות, ובמקרה כזה השכן השני שתפס את המקרה, לא זכה בו! (קול ברמה - גליון 288)

כאשר הגיע לביתו, נטל מגבת והחל לנקות את הלכלוכים והכתמים שהיו על האתרוג, והנה לפניו אתרוג מהודר שבמהודרים, ממש לא תשבע העין לראות; הפיטם שלם ומושלם, גם צורת הגידול, ואפילו "בלטלאך" לא היו. הקונה אף התבטא ואמר שלדעתו אתרוג זה שהגיע אליו בחזקת פסול, יותר מהודר מהאתרוג שקנה הוא בעצמו במחיר רב... חזר הת"ח למוכר והראה לו את האתרוג. המוכר טען שאכן לא התכוון לתת סחורה שכזו, ששוויה מגיע למאות שקלים. הסתפקנו בשאלה, האם האתרוג אכן חוזר לבעלים, או שמא, הרי הפקירו בידיים, כשהניחו בארגז הפסולים? והנה, לפני שנים רבות אירע מעשה בשכונתנו, רמת אלחנן, כשאחד השכנים השליך החוצה את המקרה שלו. הוא סיפר לשכניו שהמקרה לא פעל כשורה, והחליט לרכוש מקרה חדש. אחד השכנים החליט לנסות, בכל זאת, את המקרה. הוא הביאו הביתה, הכניסו לשקע, והנה הכל פועל כראוי...